

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 12C/141/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116207188
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Heinrichová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2018:4116207188.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v spore žalobkyne: P. U., nar. X.XX.XXXX, bytom M. XXX, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zast. JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o určenie neplatnosti právneho úkonu, sudkyňou Mgr. Ivanou Heinrichovou, takto

rozhodol:

Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500111659 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 21.4.2015 je neplatná.

Žalobkyni súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 18.3.2016 domáhala určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500111659 ako aj náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnila tým, že uzatvorila so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere na sumu 1.500 eur, na zabezpečenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o revolvingovom úvere uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú považuje za neplatnú a na danom určení má aj naliehavý právny záujem, pretože žalovaný reálne vykonáva realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, zamestnávateľ musí vykonávať zrážky zo mzdy a žalovaný sa môže na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacovať. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala označenie pohľadávky o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých splátok, vymedzenie pohľadávky je neurčité, ide o formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná, spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, pokiaľ mala záujem získať úver, musela sa podrobiť vopred určenej sformulovanej zmluvnej podmienke o zabezpečení pohľadávky formou dohody o zrážkach zo mzdy.

2. Okresný súd Nitra vo veci rozhodol dňa 5.10.2016 rozsudkom č.k. 12C/141/2016-37 tak, že určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500111659 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 21.4.2015 je neplatná. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie, Krajský úd v Nitre uznesením č.k. 9Co/260/2017-73 zo dňa 8.2.2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je potrebné do spisu zabezpečiť dôkaz - Dohodu o zrážkach zo mzdy č. 8500111659 zo dňa 21.4.2015

3. Súd vo veci pojednával v súlade s ustanovením § 180 CSP v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Žalobkyňa na pojednávaní trvala na podanej žalobe, uviedla, že si brala úver vo výške 1.500 eur, nedoplatok je tam v súčasnosti okolo 1.900 eur, spláca ho po 10 eur. Má úver vo VÚB banke, dva úvery v Poštovej banke, jeden úver v ČSOB, z PROFÍ CREDITU mám celkovo 4 úvery. Tento úver si brala narýchlo, peniaze z neho chcela použiť na dorovnanie úverov v bankách, poradila jej to finančná poradkyňa s tým, že jej vybaví ďalší úver a tento bude rýchlo splatený. Z týchto dôvodov zmluva

bola uzatváraná narýchlo. Finančná poradkyňa ju skontaktovala s pani z ProfiCreditu, tá si prefotila občiansky preukaz, doniesla na podpis zmluvy, len ich tak prebehla. Údaje v zmluve už boli vyplnené, pripravené, len to podpísala. Nevie čo podpisovala, aké zmluvy, nič vysvetľované nebolo. Ohľadne dohody o zrážkach zo mzdy nič povedané nebolo. Dostala na papieri napísané číslo účtu a variabilný symbol kam má splátky posielat', čo aj urobila asi 5 krát. Potom už nebola schopná posielat' splátky v takej výške ako žiadali. Preto sa začala realizovať dohoda o zrážkach zo mzdy. Vôbec nevedela o tom, že podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Prišla na to až potom keď ju v práci zavolali, povedali jej, že sú vykonávané zrážky zo mzdy, až potom si to prečítala.

4.Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a oboznámením sa s obsahom spisu a to žalobou, návrhom na vydanie predbežného opatrenia, oznámením veriteľa o schválení úveru, žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy, dohodou o zrážkach zo mzdy, dokladmi zo spisu sp. zn. 16C/140/2016, splátkovým kalendárom, zmluvou o spotrebiteľskom úvere, rozhodcovskou zmluvou, dohodou o poskytovaní služieb, rozsudkom, odvolaním žalovaného, uznesením Krajského súdu v Nitre, Dohodou o zrážkach zo mzdy zo dňa 21.4.2015 a zistil tento skutkový a právny stav:

5.Dňa 21.4.2015 žalobkyňa so žalovaným uzavrela písomnú zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500111659 ako dlžníčka s veriteľom - žalovaným. V zmysle zmluvy žalovaný poskytol žalovanej úverový limit vo výške 1.500 eur, ktorý sa zaviazala žalobkyňa uhrádzať v 36 mesačných splátkach po 87,24 eura mesačne, čo je suma 3.140,64 eura, ktorá pozostáva zo sumy 2.060,88 eura, čo je úver + úroky za celú dobu čerpania úveru a zo sumy 1.229,76 eura, čo je odplata za poskytnutie úveru, poplatok za poskytnutie revolvingu bol 150 eur, RPMN bola dojednaná vo výške 26,35 %, priemerná hodnota RPMN vo výške 34,42 %, úroková sadzba revolvingu bola dohodnutá vo výške 17,77 % ročne. Súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere, okrem iného, bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500111659. Zamestnávateľ žalobkyne začal vykonávať zrážky zo mzdy pre žalobcu na základe zmluvy o revolvingovom úvere a na základe dohody o zrážkach zo mzdy pre žalovaného, pretože žalovaný ho požiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy a to listom zo dňa 11.2.2016, nakoľko žalobkyňa bola ku dňu 11.2.2016 v omeškaní so splátkou v sume 87,24 eura. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že údaje v zmluve už boli vyplnené, pripravené, len to podpísala. Nevie čo podpisovala, aké zmluvy, nič vysvetľované nebolo. Ohľadne dohody o zrážkach zo mzdy nič povedané nebolo. Vôbec nevedela o tom, že podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Prišla na to až potom keď ju v práci zavolali, povedali jej, že sú vykonávané zrážky zo mzdy, až potom si to prečítala. Z predloženej Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 21.4.2015 súd zistil, že bola uzatvorená na samostatnej listine, neobsahuje ju zmluva o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 21.4.2015, v Dohode o zrážkach zo mzdy bolo uvedené, že dlžník má možnosť odmietnuť uzavretie Dohody tým, že ju nepodpíše. Podpisom Dohody potvrdzuje záujem uzavrieť Dohodu ako prostriedok zabezpečenia a splnenia svojich záväzkov veriteľovi tým, že z jeho mzdy budú vykonávané zrážky zo mzdy v dohodnutej výške. Na základe Dohody bol zamestnávateľ žalobkyne povinný vykonávať v prospech žalovaného mesačné zrážky zo mzdy vo výške 87,24 eura.

6.Podľa § 551 ods. 1,2 OZ, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

7.Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

8.Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

9.Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

10.Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorému tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

11.Podľa ust. čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

12.Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13.Podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14.Podľa § 137 CSP písmeno c/, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

15.Naliehavý právny záujem žalobkyne mal súd preukázaný tým, že žalovaný reálne vykonával realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza bez právneho dôvodu k zásahu do jej majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ žalobkyne musí rešpektovať uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne a žalovaný sa môže na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacovať. V prejednávanej veci naozaj môže nastať, v ktorej si veriteľ môže vymôcť celú pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok z dlžníkovej mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť pri náležitom súdnom preskúmaní nekalosti ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom spotrebiteľ musí vynaložiť značné úsilie pre to, aby získal takto zaplatené prostriedky späť a môže byť od takého postupu odradený neprimeranými nákladmi a ťažkosťami. Spotrebiteľ môže byť aj odradený od vymáhania pomerne nízkej sumy z titulu bezdôvodného obohatenia so zreteľom na značné náklady, ktoré by takýto postup obnášal. Dohoda o zrážkach zo mzdy môže vyvolať určitú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa a veriteľa, keďže inštitút zrážok zo mzdy neprimerane uľahčuje veriteľovi vymoženie svojej pohľadávky aj v časti, v ktorej je založená na nekalých podmienkach. Je dokonca možné vidieť určitú paralelu medzi zrážkami zo mzdy, ktoré zvýhodňujú veriteľa a medzi stanovením povinného riešenia sporov na rozhodcovskom súde so sídlom v mieste podnikania veriteľa.

16.Predmetom konania je určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy ako prostriedku na zabezpečenie splnenia záväzkov žalobkyne voči žalovanému. Pre dohodu platia takisto všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl.). Obsahom dohody bol súhlas dlžníka - spotrebiteľa s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne poukazovali veriteľovi. Zákon síce výslovne ustanovuje, že dohodnuté zrážky nesmú svojou výškou (rozsahom) presahovať výšku zrážok, aké sú prípustné pri výkone rozhodnutia (exekúcii). Ak by teda výška dohodnutých zrážok presahovala výšku zrážok prípustnú podľa Exekučného poriadku, dohoda by v tejto časti bola neplatná pre jej rozpor so zákonom (§ 40 ods. 1), avšak veriteľ môže postupne prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy, uspokojiť aj odplatu za poskytovanie služby a poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu, ktoré si vyčíslil - vyúčtoval na základe zmluvy, ktoré sa javia súdu ako neprijateľné. Dohoda okrem označenia veriteľa, dlžníka, platiteľa mzdy musí obsahovať aj označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide, a výšku dohodnutých zrážok. Z predloženej žaloby možno ustáliť, že žalovaný poskytol žalobkyňi úverový rámec vo výške 1.500 eur, touto zmluvou však v ďalšom vopred vnútil (pripravené predtlačené tlačivo) konajúcej osobe - žalobkyňi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Ako to vyplýva z výpovede žalobkyne žiadnym spôsobom nebola osobitne oboznámená zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho následkoch. Výsluchom žalobkyne mal súd zistené, že táto o uzavretí a podpise dohody o zrážkach zo mzdy vôbec nevedela a dozvedela

sa o tom to úkone až od svojho zamestnávateľa, ktorý začal zrážky zo mzdy aj realizovať, z toho sa dá usudzovať nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa - žalobkyne vstúpiť do dohody o zrážkach zo mzdy so žalovaným. Súd poukazuje aj na zrejmy nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobkyne s dohodou o zrážkach zo mzdy a s poukazom už na uvedené dôvody a konkrétne okolnosti sa súdu javí takýto právny úkon ako neplatný s poukazom na ust. § 37 ods. 1 OZ. Súd má v ďalšom za to, že uvedený postup žalovaného sa dá s poukazom na už uvedené dôvody kvalifikovať ako nekalá praktika, ktorá v zmysle vyššie citovaných ust. Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj ust. § 52 a nasl. OZ nemôže požívať právnu ochranu. Zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1.4.2004 t.j. pred uzatvorením spornej zmluvy do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívnou je prijatie respektíve odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu- spotrebiteľa a jeho práva. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchyliť od podmienok upravených v občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenia spotrebiteľa alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nie je možná. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nemožno akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv ako dodávateľ.

17.S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia a určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500111659 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 21.4.2015 je neplatná, pretože vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalobkyňa ako spotrebiteľ mala možnosť dohodu odmietnuť, hoci je to v texte Dohody uvedené, žalovaný nepreukázal, že žalobkyňu poučil o následkoch uzavretia dohody, že by dohodu s ňou individuálne dojednal, veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať, aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná, svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa - žalobkyne. Okrem toho suma 1.500 eur uvedená v texte dohody bola uvedená len v súvislosti s označením budúceho poskytnutia revolvingového úveru, neurčité je dojednanie o výške splátok, čo tiež spôsobuje následok neplatnosti dohody, pretože v dohode je uvedené, že pokiaľ nebude zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške 87,24 eura, bude za účelom dorovnania zvýšená nad dohodnutú sumu v ďalšom mesiaci, čo súd považuje za neurčité dojednanie a zvýhodňujúce postavenie veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky.

18.O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 2 CSP tak, že žalobkyni súd náhradu trov konania nepriznáva, nakoľko vo veci mal úspech, ale žiadne trovy konania si neuplatnil, ani mu žiadne nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.